

Kelkkareittisuunnitelma kuumentaa tunteita Muuruvedellä

TIMO TOIVANEN

Juankosken kaupunki päätti vuonna 2006 lähteä mukaan Koillis-Savon kuntien yhteiseen hankkeeseen, jossa koko alueelle suunnitellaan ja rakennetaan viralliset moottorikelkkareitit. Suunnittelu ja reitin rakentaminen annettiin ympäristökeskuksen tehtäväksi. Suunnitelmat ovat nyt valmiit, mutta ne eivät kaikilta osin kelpaa maanomistajille. Ainakin Muuruveden pohjoisosassa Juankosken ja Pieksäntaipaleen välistä linjasta vastustetaan kiivaasti.

”Huonointa suunnitelmasa on, että kaavailtu reitti kulki yhtenäisten talouskäytössä olevien metsäalueiden läpi. Metsien hoidon, metsästyksen ja muun virkistyskäytön edellytykset heikkenisivät oleellisesti”, sanoo reitin varren maanomistajiin kuuluva Yrjö Heikkinen.

”Kelkkailija ei tarvitse maimemia, joten reitti pitäisi sijoittaa teiden varsiin, sähkölinjoille ja järvien jälle.”

Muuruveden Riistaveikkojen puuhamies Veijo Horttanainen ihmettelee miksi ei paikalliselle metsästykselle asiasta ole tehty minkäänlaista ilmoitusta.

Vasemmalla istuvan Veijo Horttanaisen mielestä kelkkaura pirstoisi ikävästi Muuruveden Riistaveikkojen perinteisen metsästysalueen. Alueella metsää omistavien Yrjö Heikkisen ja Risto Heikkisen mielestä reitistä aiheutuisi kohtuutonta haittaa metsien hoidolle. Ahkerasti luonnossa liikkuva Pertti Ronkaistakin kelkkaliikenteen haitat huolestuttavat.

”Metsästyseura on sentään perustettu jo vuonna 1973 ja alueella on rakennettu muun muassa hirvipassit. Vajaan kuudentuhannen hehtaarin metsästyalue on lisäksi ainoita ajokoiran kouluttamiseen sopivia alueita Pohjois-Savossa”, muistuttaa Horttanainen.

”Tähän astihan koirien juoksuttaminen on ollut riskitöntä, koska alueella ei ole ollut pelkoa maanteistä. Tilanne huononee oleellisesti, jos alueella pörräävät kelkat ja mönkijät. Kojrien hajuistikin lamaantuu pakokaasuista.”

Risto Heikkistä huolestuttaa reitin aiheuttama riski kaivolle.

”Reitin varressa alarinteen puolella on 80 metrin päässä kahden perheen vedenotamo. Vesien virtausuunta on kelkkauralta suoraan lähteeseen, joten mahdollinen öljyvuoto pilaa takuulla juomaveden. Pitää muistaa sekin, että reitillä liikkuu kelkkojen ja mönkijöiden lisäksi isoja kunnossapitokoneita. Maanomistajia on kuultu, mutta ei kuunneltu”, sanoo Heikkinen.

Muuruveden miehet kokevat, ettei heidän sanomaansa ole tähän asti huomioitu millään tavalla. Asiassa on edetty sanelupolitiikalla. Esimerkiksi uran leveys herättää ihmetystä.

”Missä vaiheessa uran kuuden metrin leveys oikein on päätetty? Onko siitä keskusteltu jo silloin, kun on lähdetty mukaan hankkeeseen, vai onko leveys valjennut vasta suunnitteluvaiheessa?”, kysyvät miehet. Heidän mielestään uran tarvitsee olla korkeintaan nelimetrisen, jotta

nopeudet eivät nousisi kohtuuttomiksi.

Yrjö Heikkisen mielestä kelkkareitistä aiheutuisi pysyvää haittaa hakkuille.

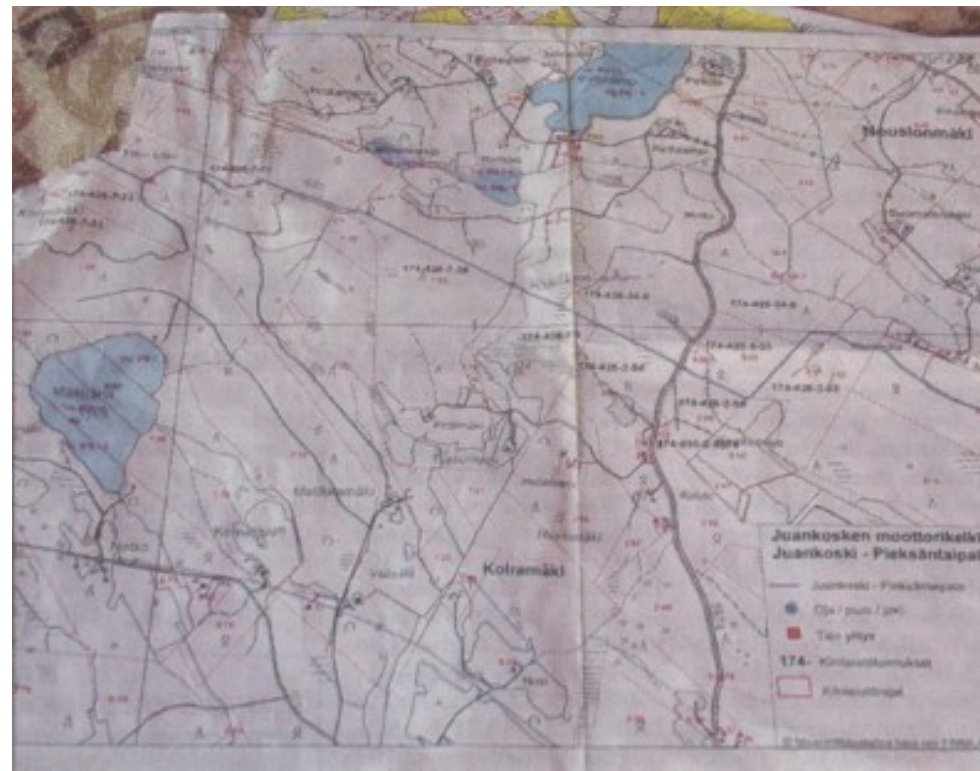
”Tokkopa reitin varrelta uskaltaisi puuta myydä ollenkaan? Entä jos puun korjuusta jää jälkiä kelkkauralle? Metsänomistajako maksaa kulut, jos korjuun jälkiä joudutaan tasoittamaan?”, kyselee Heikkinen. Hänen mielestään mahdollinen korvaus kelkkareitin myötä tiloille tulevasta pysyvistä rasitteista on mitätön.

Muuruveden miesten mielestä Juankosken ei pidä nykyisessä taloustilanteessa lähteä ollenkaan mukaan koko reittihankkeeseen.

”Miksi ihmeessä kaupunki tuhlaa rahojaan pienen ulkopuolisten ryhmän harrastukseen, josta ei paikallisille asukkaille ole juuri mitään hyötyä? Kun kelkkailukausi on lyhyt, ovatko reitin pääasiallisia käyttäjiä mönkijäkuskit?”, kyselevät miehet. ”Reittirahat tulisi suunnata mieluummin terveydenhuoltoon.”

Päätöksenteko reittiasiasa on kuulemma ollut epäselvää. Virkamiehet ovat tehneet alustavan esityksen, jonka luottamusmiehet ovat hyväksyneet osaamatta seuraamuksia sen kummemmin ennakoida. Yrjö Heikkinen muistuttaa, ettei reittisuunnitelma koske kenenkään kunnanhallituksen jäsenen omia maita.

”Kaupungin valtapuole näyttää nyt unohtaneen maanomistajan tässä asiassa. Voisi jopa sanoa, että omat miehet tekevät sudentyötä”, purkaa Heikkinen pettymystään.

Tätä karttaa on muutamissa muuruveteläistaloissa tutkittu tarkkaan. Sinisellä merkitty kelkkareitti on sijoitettu parisen kilometriä Juankosken ja Nilsiän tien eteläpuolelle Pirttilammen ja Mäkijärven väliselle alueelle. Maanomistajille mieluista reittivaihtoehtoa ei näytä syntyvän, joten tiedossa lienee oikaisuvaatimuksia ja valituksia.

Kaupungin vaikea perääntyä tässä vaiheessa

Ympäristökeskuksen puolella reittiasiaa on hoitanut projektipäällikkö **Hannu Koponen**.

”Kunnathan tekivät aikoinaan reittihankkeesta aloitteen ja ympäristökeskus tuli mukaan, koska sillä on kokemusta tämänkaltaisista hankkeista. Rahoituksestakin 66 prosenttia tulee ympäristökeskuksen kautta”, muistuttaa Koponen.

Kaikkiaan 300 kilometrin

reittihanke koskettaa satoja maanomistajia. Kuposen mielestä maanomistajia on tässä asiassa kuultu poikkeuksellisen paljon, sillä kuulemisaikaa on ollut peräti kaksi vuotta. Koponen muistuttaa, että kaupungin ympäristölautakunta tekee lopullisen päätöksen hankkeesta kuluvan syksyn aikana ja lautakunnan päätöksestä voi jättää oikaisuvaatimuksen. Viimeisenä vaihtoehtona on valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kuposen mukaan reittisuunnitelma on monien tekijöiden kompromissi. Jäälle

reittiä ei haluttu viedä lähinnä turvallisuussyistä. Jäällä kelkkailukausi lyhenee, eikä jää aina kestä tampparia. Lisähaittana on melun kantautuminen kauas. Sähkölinoja käytettiin hyväksi, mikäli ne olivat varmistettuja. Teiden ylityksiä ja teiden varsia pyrittiin turvallisuussyistä välttämään. Pimeään aikaan liikkuvan kelkan valot voivat häiritä tien muuta liikennettä.

Reitin leveydestä Kuposella on ehdoton mielipide.

”Kokemuksemme mukaan leveys on oltava kuusi metriä, koska vesoituminen ja rai-

vaustarve ovat silloin vähäisempiä. Leveä reitti on myös turvallisempi varsinkin kohtaan tilanteissa. Suuremmalla leveydellä ympäröivän metsän puustovauriot vähenevät, koska reitillä ajetaan myös työkoneilla. Leveämpi reitti pysyy lisäksi paremmin lumisena”, arvioi Koponen.

Juankosken kaupunginjohtajan **Petri Kangasperkon** mukaan kelkkareittihanke laitettiin alulle viiden kunnan yhteistyötoimikunnassa. Lähtökohtana oli, että jos reittejä suunnitellaan, tehdään työ yhdessä. Toisaalta haluttiin ohjata kelkkailu virallisille reiteille.

”Entinen malli, joka perustui maanomistajien kanssa tehtyihin vapaaehtoisiin ja määräaikaisiin sopimuksiin, koettiin huonoksi. Pyrittiin siihen, ettei sopimukseen tule katkoja ja ettei niitä tarvitse vähän väliä neuvotella uudelleen”, taustoittaa Kangasperko.

Kangasperko muistuttaa että kaupungin luottamusmiehenä olivat aikoinaan yksimielisiä, kun hankkeesta päätettiin.

”Toki kaupungin taloudellinen tilanne oli silloin parempi ja päätökset ja sopimukset tehtiin sen hetkisen tilanteen valossa. Perääntyminen tässä vaiheessa on kuitenkin erittäin vaikeaa, sillä reittikonaisuus jäisi torsoksi. Sitä paitsi hankkeesta luopuminen maksaisi kaupungille nyt saman verran kuin sen loppuun vieminen.”

TIMO TOIVANEN